

BRŠLJINSKE novice

Glasilo Krajevne skupnosti Bršljin, leto III., št. 2. oktober 2010

Čas vse dozori.

Spoštovane krajanke in spoštovani krajan

Približuje se čas, ko bomo zaključili mandat v svetu krajevnosti Bršljin. Ob pregledu našega dela ocenjujemo, da smo uspeli končati kar nekaj akcij, nekatere pa so v teku in pričakujemo, da bodo v prihodnjem letu izpeljane. Potrebno je bilo veliko dobre volje, iznajdljivosti in trme, tudi kakšna grenka izkušnja nas je doletela. Lahko pa rečemo, da smo kljub vsemu zadovoljni z našim delom.

Več vprašanj so krajanje postavili različnim institucijam o izgradnji prepotrebnega pločnika na Straški cesti in odgovori so bili zelo črnogledi. Gradnja ni bila planirana še lep čas, ker ni denarja. Svet KS je zadevo vzel v svoje roke in že priskrbel del sredstev za gradnjo. Sredstva so darovali Tovarna zdravil Krka, Ursa Slovenija, obljubo pa imamo tudi od Adrie Mobil. Nekaj pa imamo tudi lastnih prihrankov, ki smo jih namenili v ta namen. Tako je v prihajajočem letu v pripravi izgradnja prepotrebnega pločnika s kolesarsko stezo in razsvetljavo od Mirnopske ceste do križišča pri gostilni Čefidelj. Trenutno je v popravku projekt in zaradi prihajajoče zime asfaltiranje ne bo letos več možno.

Prav tako je pripravljena dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja za prenovo Bršljinske ceste. Zaradi drage investicije bo verjetna izvedba v več fazah. Najprej je potrebno zaradi dotrajanosti in varnosti udeležencev zgraditi nov most. Glede na določeno terminologijo je tudi ta izgradnja planirana za prihodnje leto. In če se navežemo na Bršljinski potok, mora biti čez zimo izpeljano čiščenje okolice potoka po celi strugi. Pričakujemo, da se bodo ob tem zasvetili vsi divji izpuščevalci nesnage in izgovorov ne bodo imeli več.

To sta dva dela, ki sta v trenutni akciji. Nekaj naših načrtovanih aktivnosti je ostalo nerešenih zaradi različnih vzrokov, kar nekaj pa je končanih in bodo predstavljene v nadaljevanju.

V imenu sveta KS Bršljin se zahvaljujem vsem krajanom, ki so nam pomagali pri uresničevanju naših ciljev in želim vam, da bi skupaj doživeli še mnogo lepega.

Predsednica KS Bršljin **Jožefa Šepetavc**

Na fotografiji člani Sveta KS Bršljin ob zaključku mandata. Sedita: Jožica Šepetavc – predsednica, Cirila Surina Zajc – tajnica. Stojijo z desne: Milan Zupančič – zadolžen za hišna opravila, Mišo Avbar – zadolžen za fotografiranje, Milan Vrščaj – odgovorni urednik glasila. Manjkata Dušan Kump – podpredsednik in Rafko Ivanjčič.

5. oktobra 2010 pa smo dobili v Bršljinu lekarno. Res je nekaj časa trajalo, vendar na koncu je naša pobuda le obrodila sadove. V prostorih trgovsko-poslovnega centra Hedera so Dolenjske lekarne odprle svoja vrata. Dolgoletna želja naših krajanov in tudi širše se je izpolnila in ponudba je prav gotovo bila prepotrebna.

Lekarna Bršljin odpira svoja vrata

Lekarniška dejavnost spada v osnovno zdravstveno dejavnost, njeno poslanstvo pa je preskrba prebivalstva z zdravili in svetovanje o pravilni in varni uporabi zdravil. Delo farmacevta je v tesni povezavi z delom zdravnika, oba pa sta usmerjena k bolniku in njegovemu zdravju. Zato si seveda želimo, da bi nam bile tako zdravniške kot lekarniške storitve čimbolj dostopne.

Z odprtjem Lekarne Bršljin se uresničujejo več letne želje prebivalcev Bršljina, da bi v svoji lokalni skupnosti imeli tudi lekarno. Dolenjske lekarne tokrat odpiramo novo, že trinajsto poslovno enoto našega zavoda in prepričani smo, da bo dobro služila svojemu namenu.

Postopek za odprtje nove lekarne se prične s soglasjem Lekarniške zbornice Slovenije za uvrstitev lekarne v javno lekarniško mrežo in s soglasjem ustanovitelja, tj. Mestne občine Novo mesto. Po pridobitvi soglasij smo v začetku letošnjega leta začeli z iskanjem ustreznega prostora. Ker se je Bršljin v zadnjih letih razvil v trgovsko središče, smo se odločili za umestitev lekarne v trgovski center Hedera. Tako bodo lekarniške storitve najbolj dostopne uporabnikom, saj bodo hkrati ob ostalih opravkih v tem delu mesta lahko obiskali tudi lekarno. Lekarniške prostore in opremo imamo v najemu od Kemofarmacije, našega dobavitelja zdravil. S skupnim prizadevanjem in sodelovanjem nam je uspelo zagotoviti sodobno urejene lekarniške prostore, o čemer se boste tudi sami lahko prepričali.

Življenje brez zdravil si dandanes težko predstavljamo, saj se z njimi prvič srečamo že v otroštvu. Odnos staršev do

zdravljenja z zdravili nam že od otroštva dalje na nezaveden način posreduje informacijo o vlogi zdravil. Ob nekaterih težavah, kot so na primer glavobol, kašelj, izcedek iz nosu, bolečine v žrelu, zaprtje ljudje posežejo po zdravilih, ki jih imajo spravljene v »domači lekarni« ali se dobijo brez recepta. Večina bolnikov pa od zdravnika prihaja z receptom v roki.

Danes imamo na voljo kakovostna zdravila, saj je pot od proizvajalca zdravila, preko veletrgovine in lekarne strogo regulirana. Kakovostno zdravilo pa še ni jamstvo, da dosežemo tudi pričakovan uspeh zdravljenja. Od trenutka, ko farmacevt izda ali proda zdravilo bolniku, je učinkovitost zdravila in s tem uspeh zdravljenja pravzaprav v rokah bolnika samega. Zdravilo je varno, neškodljivo in učinkovito le, če ga pravilno uporabimo. V primeru nepravilne uporabe pa predstavlja veliko tveganje za naše zdravje.

Samo polovica bolnikov se natančno drži napotkov zdravljenja. Najbolj pogosti vzroki za neupoštevanje navodil so nerazumevanje zakaj in kako morajo jemati zdravilo, strah pred neželenimi učinki, zanikanje bolezni ali pa zmotno prepričanje, da je bolezen že ozdravljena. Raziskave kažejo, da stroški za odpravo posledic nepravilne uporabe zdravil strmo naraščajo. Zato ima dobra informacija ključno vlogo za varno uporabo zdravil seveda, če jo uporabniki zdravil upoštevajo. Le bolnik, ki bo imel dovolj informacij o delovanju svojega zdravila, bo tudi dober sodelavec v procesu zdravljenja.

Lekarniški farmacevti s svetovanjem o pravilni in varni uporabi zdravil po-

magamo zagotavljati bolnikovo varnost pri uporabi zdravil, povečujemo sodelovanje bolnikov pri terapiji ter zmanjšujemo tveganja za medsebojno delovanje različnih zdravil, vse to pa zagotavlja boljši uspeh zdravljenja.

Zakaj po zdravila v lekarno? Lekarna ni samo mesto, kjer vam izdajo ali pa prodajo zdravilo, ampak vam lahko zaposleni ponudijo veliko več. Lekarniški farmacevti so strokovnjaki za zdravila, razložili vam bodo, kako zdravilo deluje pri vaših bolezenskih težavah in vam svetovali, kako ga pravilno in varno uporabljati, da bo njegov učinek čim boljši. V primeru, da česa ne razumete, se posvetujte s farmacevtom v lekarni in na vprašanje »ali poznate to zdravilo?« ne odgovorite vedno pritrdilno. Prosim vas, tudi v imenu svojih kolegov, da potrpežljivo počakate nekaj trenutkov, da vam farmacevt pripravi in izroči predpisano zdravilo. Farmacevtu tako omogočite, da opravi svoje delo strokovno, sebi pa pravilno in predvsem varno zdravljenje.

Za mnoge izmed nas je lekarna prvo mesto, kamor se zatečemo ob lažjih zdravstvenih težavah, lekarniški delavci so tisti, ki s svojimi nasveti rešijo marsikatero zdravstveno zadrego in lajšajo različne tegobe. Poleg zdravil, v lekarni dobimo še marsikaj, kar je namenjeno negi in varovanju zdravja, gotovo pa je največ vreden prav nasvet in topla beseda lekarniških delavcev.

Spoštovane Bršljince, spoštovani Bršljinci – ta lekarna je namenjena prav vam. Naša želja je, da bi v to lekarno radi zahajali, pa ne zato, ker vam želimo, da ste čim več bolni. Dobrodošli ste tudi takrat, ko zdravil še ne potrebujete, saj znamo dobro poskrbeti tudi za preventivo in zdrav način življenja.

Direktorica

Zofija Vitkovič, mag. farm., spec.

Lekarna Bršljin bo svoja vrata za obiskovalce odprla 6. oktobra 2010.

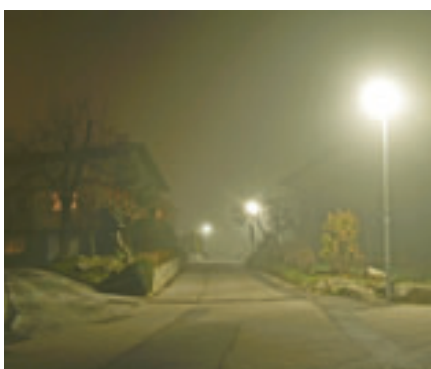
**Odprta bo vsak dan od 8.00 do 20.00 ure in
ob sobotah od 8.00 do 13.00 ure.**

Kronologija našega dela

Minil je naš mandat v KS Bršljin. Ko se ozremo na prehojeno pot ugotavljamo, da je bila kljub težavam in največkrat nemoči ob reševanju nalog, ki smo si jih zadali, dokaj uspešna. V načrt naših aktivnosti smo zapisali 24 točk. Med prvimi uspešno rešenimi je bila ureditev dostopa do hiše sedaj že pokojnega sokrajana Julija Skubica v Cegelnici. Že na prvih uradnih urah, ki smo jih uvedli v našem mandatu, se je oglasil g. Skubic, ki je predložil dolgoletno dokumentacijo, iz katere je bilo razvidno, da je prvo prošnjo za ureditev ceste čez gozd naslovil na občino in KS že pred tridesetimi leti. Ko nam je razložil, da je dostopna cesta v tako slabem stanju, da do hiše v slabem vremenu ni mogel niti rešilni avto, smo sklenili, da

je to prva pot, ki jo bomo uredili. Sklenjeno in narejeno. Žal pa gospod Skubic nove pridobitve ni prav dolgo užival.

Leta 2007 smo krajanji praznovali 40. let prvih ulic V Brezov log in ob tej priliki smo bili zelo veseli naše nove pridobitve – v dveh tretjinah naselja je zagorela javna razsvetljava. Ob tej priložnosti smo organizirali tradicionalni ulični piknik, katerega so se udeležili živeči v tej ulici in tudi »otroci«, ki so rasli tukaj in si ustavili družine in življenje drugod: Obdarili smo štiri osemdestletnike in praznovali ob dobri hrani in pijači ter slikovnim prikazom izpred 40. let.

Naslednja pridobitev za naše krajanje je bila urejena pešpot med Cesto brigad in Brezovim logom. Pot je bila ob slabem vremenu skorajda neuporabna – blato in voda, ki je tekla in odnašala pesek sredi poti, tema ponoči – je bila past za starejše ljudi. Uredili smo tudi razsvetljava ob njej in prehod za pešce ob končanju poti na Cesti brigad.

Otroški igrišči na Vavpotičevi in Klemenčičevi ulici sta dobili nekaj novih igral in sta veliko bolj prijazni do otrok. Igrišče v Cegelnici pa zaradi neurejene dokumentacije še ni prišlo na vrsto.

Naša črna točka so bile tudi avtobusna postajališča. Nova podoba je veliko bolj prijazna.

Krajani Cegelnice pa so se veselili novega pločnika na Povhovi ulici. Ob velikem prometu z težkimi tovornjaki

je bil pločnik še kako potreben. S pomočjo Krke in Urse smo zgradili pločnik in javno razsvetlavo. Pločnik pa se navezuje tudi na novo pešpot med Medičevo in Povhovo ulico. Ta del pomeni varno pot za pešce tudi proti Prečni.

Vpopravljanju pa je projektna dokumentacija za prenovo ceste med Mirnopoško cesto in gostilno Čefidelj. Ker občina nima v programu te prenove, smo se je lotili sami. Oziroma izgradili bomo pločnik s kolesarsko stezo in razsvetlavo. Glede na to, da nas slabo vreme prehiteva, planiramo

izgradnjo takoj spomladi. Del sredstev imamo že z donacijo Krke in Urse ter lastnih sredstev, ki jih hranimo v ta namen. To bo prav gotovo velika pridobitev ne samo za krajanje Bršljina, pač pa tudi za številne sprehajalce in kolesarje.

Največji projekt, ki se ga je lotil svet KS Bršljin, pa je prav gotovo prenova Bršljinske ceste z novim mostom. V tem mandatu smo pripeljali projektno dokumentacijo do gradbenega dovoljenja, v naslednjem pa mora biti končana gradnja.

Uradne ure za krajanje KS Bršljin

Vsak prvi torek v mesecu od 18. do 19. ure

Istočasno izvaja KORK Bršljin merjenje krvnega pritiska.

Pločnik Straška cesta – odsek Gostilna Čefidel – semafor Muhaber

Pri rekonstrukciji Straške ceste je ostal odsek od Gostilne Čefidel do semaforja pri Muhaberju nedokončan. Gre za izredno prometni del, po katerem se steka promet iz Ločne preko severne obvoznice, iz avtoceste, iz Ljubljanske ceste, iz Mirnopedške ceste, iz Bršljinske ceste in iz smeri Straža. Pa vendar nima niti pločnika niti javne razsvetljave. Ostal je popolnoma pozabljen kot da ne gre za isto cesto, ki je bila zaradi selitve Adrie

Mobil v Bršljin pred leti posodobljena. Odsek je dolg 578 m in pešačenje je zelo nevarno.

Ker občina nima sredstev, smo denar zbirali preko podjetij v naši krajevni skupnosti. Lahko se pohvalimo, da smo ena redkih krajevnih skupnosti, ki se je pri tem toliko angažirala in bila tudi uspešna. Podjetji Ursa in Krka sta nam pomagala cel mandat in tudi pri tej akciji sta se odzvali. Sredstva pa je obljubila

tudi generalna direktorica Adrie Mobil. Že marca letos smo za tehnično pomoč pri izvedbi pločnika zaprosili tudi Vojašnico Novo mesto. Na žalost ne odločajo v Novem mestu, zato je prošnja romala v Ljubljano. Tam pa so očitno predaleč, da bi odgovor že prispel. Morda se bo z novo avtocestno povezavo hitrost kaj boljša?

Sprva so bile pobude, da bi izvedli samo pločnik na eni strani cestišča. Vendar smo po tehtnem premisleku to idejo opustili, saj bi tako ostali brez kolesarske steze, kar bi bilo spričo čedalje večjega števila kolesarskih rekreativcev pravzaprav neodgovorno. Zato smo se z občino dogovorili za spremembo projektne dokumentacije tako, da bo črtan drevored, kakršen je proti Prečni, ostal pa bo pločnik in kolesarska steza.

Ker lastnih sredstev vseeno ne bo dovolj, bo v prvi fazi izvedena desna stran pločnika v smeri proti Muhaberu in položeni kabli za osvetlitev, v drugi fazi pa tudi razsvetljava. Upali smo, da bo investicija končana že letos, vendar se bodo dela verjetna začela šele spomladi, ker še ni narejena sprememba dokumentacije, pred nami pa je zima.

Cirila S. Zajc

Brez pločnika in razsvetljave (ali čakamo nesrečo)?

Rekonstrukcija Bršljinske ceste in zapletenost birokracije

Največje napore sveta KS je vsekakor zahteval projekt rekonstrukcije Bršljinske ceste. Na žalost smo v treh letih uspeli zadevo pripeljati šele do faze, da občina po informaciji direktorja občinske uprave g. Kobeta izvaja odkup zemljišč. Ker je bila vseskozi težnja o čim manjših posegih na zasebna zemljišča, teh površin ni veliko. G. Kobe je zagotovil, da bo odkup letos končan in se bo naslednje leto lahko začeli z gradnjo.

Ravno pri tem primeru smo lahko v živo spremljali, kako težavno se rojevajo takšni projekti. V gospodarstvu gre vse hitreje. Tam se ve, kdo mora kaj storiti in predvsem se ve, kaj se lahko zgodi, če se česa ne stori ob pravem času.

Morda bo pa stavka v javnem sektorju odplavila vse tiste stopnice, ki ovirajo učinkovitost. Zagotavljajo sicer, da bo delo kljub temu narejeno. Super, sploh ne bo potrebno ugotavljati tehnoloških viškov, samo stavkajoče naj se prešteje. Bajce je nekdanji predsednik Amerike R. Reagan v podobnem primeru sprejel posebni zakon in stavke je bilo v trenutku konec – kar delavske knjižice jim je razdelil.

Cirila S. Zajc

Katera povodenj bo odnesla bršljinski most?

Družba Ursa Slovenija d.o.o. in njen odnos do varstva okolja

Ko sem pripravljala teme za današnje glasilo krajevne skupnosti, sem izbrskala zapisnik s prvega sestanka sveta KS Bršljin s predstavniki občine. Bilo je 5.2.2007. Takrat smo županu predstavili svoje cilje in načrte. Med drugim smo izrazili zahtevo, da želimo imeti krajani tudi čistejši zrak. Slednje je letelo na podjetje Ursa Slovenija d.o.o., ki ga je s svojimi strupenimi izpusti zelo onesnaževala. Isto stališče smo zagovarjali tudi pol leta kasneje na sestanku pri vodstvu Urse, kjer so predstavili svoje razvojne načrte in jih zopet ponovili na skupnem sestanku oktobra.

Tokrat je direktor g. Kržan obljubil, da bodo do leta 2010 montirali nov elektrofilter v centralni dimnik in s tem preprečili večino izpustov v zrak. In da bodo finančno podpirali

delovanje krajevne skupnosti pri njenih investicijskih projektih. Seveda smo bili veseli obljub, po tistem pa sem se bala, da gre le za prijazne geste, na katere se prav lahko pozabi.

Vendar v vsem našem mandatu je direktor držal dano besedo. Vsako leto nam je Ursa finančno pomagala brez velikih besed o zanje nepotrebnih stroških. Letos pa je izpolnila tudi drugo obljubo, katere smo krajani še bolj veseli. Prejšnji mesec je namreč podjetje začelo s poskusnim obratovanjem najsodobnejše čistilne naprave za čiščenje dimnih plinov. In verjamemo, da bodo izpolnjena pričakovanja.

Naša izkušnja sodelovanja sveta KS s podjetjem Ursa Slovenije je pozitivna in želimo si, da bi tako ostalo tudi v bodoče.

Cirila S. Zajc

Ursa - novi elektro filter pričel z delovanjem

Skladno z terminskim planom smo v podjetju URSA Slovenija, v četrtek, 9. septembra 2010, pričeli s poizkusnim obratovanjem najsodobnejše čistilne naprave za čiščenje dimnih plinov. Novi »mokri elektrofilter« je priključen neposredno na centralni dimnik, skozi katerega se odvajajo izpusti, ki nastajajo v procesu nanosa in polimerizacije veziva. Novi filter predstavlja najučinkovitejšo možno tehnologijo ob sedanjem stanju razpoložljive tehnike. Izpusti, ki so zakonsko regulirani, naj bi se ob uporabi omenjene tehnologije zmanjšali do 90%. Zagon že omenjenega elektro filtra je na nek način vrh prizadevanj in sistematičnega dela v preteklih letih na celostno zmanjšanje vplivov na okolje.

Princip delovanja filtra:

- izpust se preko cevovoda pripelje do spodnjega, vstopnega dela filtra
- v spodnjem delu filtra so statična mešala, ki skrbijo za enakomerno razporeditev pretoka po celotnem vertikalnem volumnu

Pogled na Bršljin iz Dimnika

- vertikalni cilindri ima premer 9,5 metra. Zaradi spremembe premera pride v samem filtru do zmanjšanja hitrosti in s tem izločanja plinov in vodnih kapljic
- v razširjenem vertikalnem delu je po celotnem preseku gosto, vertikalno satovje priključeno na visoko napetost. Zaradi tega se vodne kapljice in primesi po principu elektrostatike izločajo na lamelah satovja
- na vrhu satovja so pralci, ki periodično sperejo vertikalno satovje. Umazana voda se kasneje v tehnološkem procesu sproti porablja za pripravo novega veziva, tako da se izloček nabran v filtru sproti reciklira.

Prva opažanja po inštalaciji potrjujejo projektna izhodišča. Sprememba ni zaznavna le z meritvami, ki bodo v celoti izvedene do konca leta, pač pa tudi vizualno, ob pogledu na sam dimnik. V primeru toplega in suhega zraka okolice se tako izpuste iz dimnika skoraj ne opazi. Še vedno pa je opazna vodna para v primeru nižjih temperatur in ob vlažnem vremenu.

V letu 2010 smo kot zavezanec za meritve emisij prašnih delcev (delci PM10) pričeli z meritvami le-teh v okolici. Skladno z metodologijo sta bili določeni dve lokaciji izven tovarne, kjer se vsak dan spremlja koncentracija prašnih delcev. Meritve iz-

Dimnik in filter med montažo

vaja Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto. Meritve bodo trajale 9 mesecev, tako da vključujejo različne meteorološke pogoje skozi leto. Preliminarni rezultati kažejo na to, da tovarna URSA praktično nima vpliva na koncentracijo prahu, ter da so prevladujoči dejavniki promet in ostali viri.

V Ursi se zavedamo naše vpetosti in odgovornosti do lokalnega okolja. Tako smo v preteklem obdobju sodelovali pri ureditvi pločnikov in s tem povečanju varnosti pešcev na Povhovi ulici, sofinancirali smo projekt ureditve Bršljske ceste, sodelovali smo pri sanaciji plazov ob reki Krki, skrbimo pa tudi za urejenost notranjosti in okolice tovarne. Tudi v prihodnje je naš namen nadaljevati sodelovanje, tako da se z vodstvom krajevne skupnosti že dogovarjamo glede vključenosti v prihajajoče prioritete projekte.

Prenovljene in nove proizvodnje zmogljivosti v obratu Krka v Bršljinu

Na dan, ko je Tovarna zdravil Krka praznovala 56. jubilej, so v Bršljinu namenu uradno predali nove proizvodne zmogljivosti. 26 milijonov EUR vredna naložba vključuje nov sodoben obrat za proizvodnjo sirupov in ločen objekt za proizvodnjo izdelkov z biocidnim učinkom.

Obrat sta simbolično odprla pomočnik vodje obrata Bršljin Miran Čufer in predsednik uprave in generalni direktor Jože Colarič.

V obratu v Bršljinu med drugim proizvajajo nov tekoči veterinarski izdelek z biocidnim učinkom.

Kot je na slovesnosti 23. aprila 2010 povedal predsednik uprave in generalni direktor Jože Colarič, je Krka z naložbo zaključila še eno pomembno fazo tehnološkega in proizvodnega razvoja. Idejni koncept za obrat, ki ga je predsednik uprave namenu simbolično predal skupaj s pomočnikom vodje obrata Bršljin Miranom Čuferjem, je plod znanja in timskega dela Krkinih strokovnjakov.

Tehnološke spremembe

Obrat Bršljin obratuje na sedanji lokaciji od leta 1993, ko je Krka odkupila in prenovila prostore nekdanje tovarne Iskra. Obrat je bil takrat namenjen odkupu, vzgoji, skladiščenju, predelavi in prodaji rastlinskih drog. Zaradi ekonomskih razmer na trgu rastlinskih drog pa so v Krki v obdobju 1998–2006 sprejeli več odločitev o tehnoloških spremembah obrata. Zadnje odločitev za dograditev oz. rekonstrukcijo je uprava sprejela leta 2007.

Dve fazi rekonstrukcije

Rekonstrukcija in dograditev obrata, ki se razteza na 6400 m², sta potekali v dveh fazah. V prvi je bil zgrajen ločen objekt za proizvodnjo izdelkov z biocidnim učinkom in energetska infrastruktura ter optimizirani materialni pretoki. Druga faza rekonstrukcije je obsegala izgradnjo novega sodobnega obrata za proizvodnjo ekstraktov in sirupov Herbion in Pikovit. Obrat, v katerem je 60 % v proizvodnih površini, je zgrajen v skladu z najnovejšimi tehnično-tehnološkimi rešitvami in s smernicami dobre proizvodne prakse (DPP) ter z evropskimi standardi za varnost in zaščito ljudi in okolja.

Še boljši pogoji za delo

Da bo delo v novih in prenovljenih prostorih teklo še hitreje in bolj kakovostno, so

se strinjali zaposleni v obratu, med njimi sodelavec na usposabljanju za upravljalca strojev Rok Šošter, ki je izrazil prepričanje, da bodo novi in boljši delovni prostori pomembno prispevali k boljšemu delovnemu vzdušju. Obratna tehnika Ivanka Ivanušič pa je še dodala, da bo delo poslej lažje, saj večina dela poteka prek računalniškega sistema scada, zaradi česar je delo bolj pregledno in zanesljivo. Nezanemarljivo je tudi dejstvo, da je skupina Krkinih strokovnjakov pri izvedbi projekta uresničila kar nekaj novih tehničnih rešitev, ki bodo po besedah vodje izvedbe projekta Marka Riflja še kako dobrodošle pri naslednjih projektih.

Krka kot del lokalne skupnosti

Med prvimi obiskovalci novega Krkinega objekta so bili predstavniki Sveta KS Bršljin, ki so pod vodstvom vodje službe za odnose z javnostmi Elvire Medved in vodje obrata Bršljin Milene Kastelic, podrobneje spoznali tako Krko kot tudi proizvodni program, tehnologijo in skrb za zaposlene v novem obratu. Krajane je s projektom rekonstrukcije obrata seznanila namestnica tehničnega direktorja za področje vodenja in izvajanja projektov Cvetka Žerajič.

Obisk je bil hkrati priložnost vzpostavljanja prostora za dejaven sosedski odnos in dialog med našim podjetjem in krajani.

Kiosk s sadjem in zelenjavo

Bršljin se razvija. Dobili smo že drugo konkurenco v prodaji sadja in zelenjave. Škoda le, da sadja in zelenjave iz KZ Krka, ki je naša – dolenjska, ni v tej tekmi. Je izpadla zaradi slabega videza, uvelosti, tudi gnilobe. Taka zelenjava ne vabi strank, ampak jih odbija. Če bi morda merili njeno zdravilnost, bi se verjetno uvrstila. Samo tega kupci ne vemo, saj gledamo bolj z očmi kot razumom. Škoda, pa tak izbor bi lahko imeli, saj je novomeška kmetijska zadruga ena redkih v Sloveniji, ki je preživela in postaja vse bolj prepoznavna. Samo kaj, ko pa je Bršljin bolj oddaljen od centrale v Gotni vasi, pa se roba po poti rada pokvari.

Naj bo ta kritika vzpodbuda za boljšo ponudbo v naši trgovini! Saj pravijo: kar ne ubije – krepi!

Ampak nov konkurent ponuja pestro in bogato izbiro. Cen sicer nisem preverjala, moti pa le, da ob tako prometni cesti v današnjih časih inšpekcija dopušča prodajo nezaščitenih živil tako rekoč na cesti. Saj se je lastnik z ureditvijo okolice zelo potrudil, ampak zdravje je na prvem mestu.

Cirila S. Zajc

Nov kiosk s sadjem in zelenjavo pred železniškimi zapornicami.

Kaj nam ni uspelo narediti ?

Na prvem sestanku s županom februarja 2007 smo želeli izvedeti pristojnosti krajevne skupnosti, kaj financira občina in kaj lahko planira KS. Koliko so plani KS za občino sploh zavezujoči? Ali imamo kot del lokalne samouprave sploh kakšne pristojnosti pri razvoju kraja?

Seveda so bile obljube obetavne. Praksa pa bolj daleč od tega.

Najmanj smo bili uspešni pri očiščenju Bršljinskega potoka. Nič se ni obrnilo na bolje. Ostali so skoraj isti onesnaževalci kot pred štirimi leti. Med večjimi je vsekakor Cestno podjetje in neurejena

Če hoče avtobus zaviti na Medičevo ulico in po njej v garaže, mora kar na Bršljinski cesti dodatno obračati». Zelo strokovna lokacijska rešitev garaž!?

Livada. Nekaterim posameznikom ob potoku bi priključitev na kanalizacijski sistem zaradi tehnični ovir povzročila visoke dodatne stroške, za katere menim, da bi jih morala nositi občina. Posameznik pa bi prispeval le tarifo za priključitev kot vsi tisti, kjer je priključitev enostavna. Na občinskem svetu s predlogom nisem uspela.

Čiščenje brežin je ostala obljuba vodnega gospodarstva. Morda bo spomladi drugače. Upamo.

Ureditev funkcionalnih zemljišč pri blokih in ureditev barak na njih je tudi nerealizirana naloga. Nič se ni premaknilo, kljub našemu prizadevanju. V igri je preveč akterjev, da bi lahko koga poimenovali. Od neurejenih lastniških razmerij, upravnika blokov, do stanovalcev. Ampak službe pa plačujemo in med njimi so tisti, ki svojega dela niso opravili. Morda pa že od takrat stavekajo, pa tega nismo vedeli.

Želeli smo aktivno vlogo pri odločanju, v kakšnem okolju želimo živeti. Ostale so le želje. Ko smo pravočasno protestirali zaradi nameravane izgradnje avtobusne garaže na bivših Pionirjevih parcelah med progo in Krko, smo od župana dobili zagotovilo, da se to ne bo zgodilo. Pa se je, kaj kmalu po zanikanju! Čeprav avtobus sploh ne more zaviti na Medičevo ulico, ne da bi skoraj sredi Bršljinske ceste dodatno obračal. Toliko o vplivu KS na odločanje v svoji sredini. Samo od kandidatke za županjo sem slišala, da namerava dati prav krajevnim skupnostim večjo vlogo in vpliv pri soodločanju razvoja svojega kraja, ker da so krajevne skupnosti tiste, ki najbolj poznajo interese krajanov. Lepo!

Nismo uspeli spredlogom, da bi se vojašnica selila v Pogance, obstoječo lokacijo in objekte pa bi namenili izobraževalnim dejavnostim. Namesto, da investiramo gradnjo študentskega kampusa v Drgančevju, kar bo baje stalo 40 mio EUR!!? Tak znesek je omenil eden izmed županskih kandidatov na radijskem soočenju 30.9.2010. Župan ga ni demantiral.

In nihče se ne upa naglas kaj takega zahtevati od Ministrstva za obrambo, pa čeprav jih v kasarnah domuje le nekaj 100 vojakov. In to v prostorih, kjer jih je bilo nekoč nekaj tisoč. Tudi prazna stanovanja v vojaških blokih, menda jih je blizu 20, nikogar ne motijo. Šparat, šparat, pa kolikor stane! – pravi globok slovenski rek.

No, nekaj pa smo premaknili. Zahtevali smo, da se uveljavi reklamacija za slabo izveden pločnik na Straški cesti, ki je po enem letu uporabe razpokal v do 10 cm reže. Popravili so. Pravijo, da v breme izvajalca. Nismo preverjali. Bi pa to bila svetla izjema, ko vendar vemo, da občina ni malenkostna pri takih stvareh.

Cirila S. Zajc

SPAR V BRŠLJINU BOMO PRENOVILI

V času od 1. do 15. novembra bomo za vas prenovili hipermarket Spar

Trgovine Spar ne morete zgrešiti, saj se nahaja na Klemenčičevi ulici, v nakupovalni coni BTC v Novem mestu. Hipermarket Spar Bršljin ponuja svojim obiskovalcem širok izbor živilskih izdelkov priznanih blagovnih znamk. Ob vstopu v trgovino vas čaka dobro založena in vedno sveža ponudba sadja in zelenjave. Oddelek mlečnih izdelkov se nahaja le par korakov naprej, nato pa se prepusitate omamnim dišavam sveže pečenega kruha in pekovskega peciva. Na delikatesi boste našli prav vse za okusen sendvič, mesar pa vam bo na oddelku mesnice z veseljem svetoval pri izbiri mesa in vam dal še kakšen namig, kako dobro pripraviti jed.

V začetku novembra bodo trgovino Spar za vas prenovili in posodobili, zato **bo med 1. in 15. novembrom zaprta**.

Kaj vas čaka v prenovljenem Sparu Bršljin?

V prenovljenem Sparu vas bo čakalo presenečenje: poleg stalne ponudbe vas čaka velika izbira vnaprej pripravljenih dnevno svežih solat in pisana izbira sendvičev. Prav tako bo za vse ljubitelje morskih dobrot na voljo širša ponudba rib in morskih sadežev, posodobljeni pa bodo tudi drugi oddelki.

Veselite ob novem ambientu pa bodo zaposleni delili tudi s svojimi obiskovalci, saj bodo kmalu po otvoritvi prenovljene trgovine, **v petek, 19. novembra ob 10. uri zjutraj**, praznovali svoj rojstni dan. Za dobro vzdušje bo kot vsakič doslej poskrbela glasbena skupina, za vse prisotne pa bo na voljo tudi degustacija različnih izdelkov. Ne bodo pozabili tudi na mlade nadebudneže, ki jih bo zabaval zajček Sparky, umanjala pa ne bo niti torta velikanka. Pridružite se temu veselemu dogodku tudi vi!

Še malo, pa boste lahko uživali v novi, dopolnjeni ponudbi trgovine Spar v Bršljinu!
Vljudno vabljeni!

DELOVNI ČAS HIPERMARKETA SPAR BRŠLJIN:

PON – PET: 8.00 – 20.00; SOBOTA: 8.00 – 17.00; NEDELJA: 8.00 – 12.00

Tel: 07 337 72 40

OD 1. DO 15. NOVEMBRA – ZARADI PRENOVE ZAPRTO

SPAR

Zgodovina in spomini na naš dragi Bršljin

V knjigi *Zgodovina Novega mesta* avtor Ivan Vrhovec (1891, str. 9) piše, da se kot najstarejše selišče kasnejšega Novega mesta leta 1081 omenja naselje Gradec. Ta se 250 let kasneje razraste v Markstatt, ki pomeni obzidan kraj v Slovenski marki kot se je v tistih časih reklo Dolenjski. In ko je 7. aprila 1365 Rudolf IV. Novemu mestu podelil mestne pravice, je v ta namen mestu podelil posestva stari Gradec, deset kmetij v Ločni in osemnajst kmetij in en mlin v Bršljinu. Iz tega posestva je Rudolf ustvaril Novo mesto, ki se je imenovalo Rudolfovo, kasneje Rudolfswert (Rudolfovo brdo ali Rudofov otok) in v francoski dobi Neustadt.

Sam Bršljin se v zgodovinskih pisnih virih prvič omenja leta 1330. Takrat so ga imenovali Verschlaven, kasneje tudi Werschlin.

Skoraj sedem stoletij je minilo od takrat in kaj vse skriva zgodovina, nikoli ne bomo izvedeli. Spominjamo se le svoje lastne mladosti in takratnega Bršljina kot predmestja Novega mesta, ki se je kot dolga vas raztezal okoli takrat zelo pomembne Bršljinske ceste. Danes se naša cesta uradno imenuje »Ulica Bršljin«. Z vzhodne strani se priključuje na Ljubljansko, s zahodne pa na Straško cesto. Pred izgradnjo avtoceste Bratstva in enotnosti pa je to bila pomembna glavna cesta Beograd – Ljubljana in starejši Bršljinci se še spominjajo velikih črnih limuzin raznih mogočnejšev, iz katerih so nam, otrokom, metali bombone, ko smo gnali živino na pašo. Pa velik prah, ki se je kadil za njimi! Spominjamo se tudi šoferja Borisa. Dolga leta je po njej vozil avtobus na edini lokalni relaciji Bršljin – Novo mesto. In poseben kamion, ki je nekajkrat dnevno z vodo škropil cesto, da se je polegel prah in je bilo življenje na njen znosnejše. Mnogo spominov je še. Naša Ulica Bršljin je s 8.000 prešteti vozil dnevno postala verjetno najprometnejša ulica v občini in širše.

V spodnjem prispevku pa priobčujemo spomine Bršljincek, ki je skrbno in z vso ljubeznijo opisala svoj rodni Bršljin, kakršnega se spominja v tridesetih letih prejšnjega stoletja. Samo prisrčna zahvala verjetno ni dovolj za vse lepe občutke pri prebiranju njenih spominov, pa vendar: hvaležni smo vam za neprecenljive drobce iz nekega obdobja, ki se ga v veliki meri spominja tudi generacija 25 let kasneje.

Cirila S. Zajc

Livade, griči,
ljubi stari znanci pozdravljajo me z leve, desne.
Kmalu se Novo mesto v Krki zazrcali v ozadju z bajk
bogatom Gorjanci.

Pavel Golia

Vas Bršljin pri Novem mestu 2. del

(Avtorica I.P., rojena leta 1924 v Bršljinu pri Novem mestu na Dolenjskem, zdravstvena delavka v pokoju)

(Nadaljevanje s prejšnje številke)

Romska naselja še danes obstajajo ob glavni cesti blizu Muhabera. To so že sodobni Romi. Imajo hišice, otroci hodijo v šolo ... takrat pred vojno so se razlikovali oziroma bili prepoznavni po svoji noši, hoji, govorici, nošenju malih otrok v culi in podobno. Moški so si prislužili kakšen dinar v kamnolomu ob Krki. Kamen so razbijali, tolkli v male koščke, šoder, kate-rega so cestarji rabili za šodranje, za posipavanje glavne ceste. Ciganke so nabirale gobe in jih prodajale. Rade so prosjačile. Bali smo se ogrskih Ciganov, kadar so šli skozi vas. Strašili so nas, da kradejo otroke in še marsikaj.

Blizu železniške postaje je bila velika hiša, kjer je bila trgovina in gostilna. Imeli so tudi nekaj sob za prenočišče. Lastnik

Vindišer. Nekoliko nad postajo ob glavni cesti je bila še ena gostilna s prenočišči in mesarijo. Imeli so velik senčni vrt in prostor za balinanje. Na postaji sami je bilo upravno poslopje in stanovanja za načelnika postaje in nekaj uradniških družin. Prav tako je bila na postaji še manjša točilnica. Postaja je imela veliko skladišče. V bližini in vzdolž proge je bila velika zasebna žaga z velikim prostorom za skladiščenje lesa na prostem. Za upravnika žage je bila manjša stanovanjska hiša in še posebej upravni prostori v hiši, kjer je stanoval čuvaj. Okolica postaje je bila redko pozidana z družinskimi hišami kjer so bili kot najemniki uslužbenci železnice. Kasneje in po vojni so sezidali še stanovanjski blok. Malo naprej od postaje je vodila proga za Stražo, kjer je bilo že tedaj lesno podjetje in žaga. Bil je tovorni in potniški promet.

Na klancu v začetku vasi je bila na levi strani gostilna Kastelic, z dobro kuhinjo, senčnim vrtom in prostorom za balinanje. Ob nedeljah je bila močno obiskana, ker je bila navada, da so Novomeščani hodili na nedeljske sprehode v našo vas. Spodaj v pritličju je bila boljša gostinska soba, pivnica, kuhinja in shramba, zgoraj stanovanjski del, dve sobi in frčara. Na dvoriščni strani so bili skednji in hlev. Ukvarjali so se še s kmetijstvom in vinogradništvom. Njim nasproti, na desni strani, je bila družinska hiša železniškega nameščenca.

Poleg njih sta bili dve kmetiji, od katerih se je prva ukvarjala še s prevoznijstvom. Pisali so se Turk. Največkrat so vozili gradbeni material, premog in les. Po domače se je reklo pri Koračinovih. Otroci smo zelo radi opazovali kovača pri delu. Bilo je ognjišče na oglje in z mehom. Kovačje imel veliko dela. Živel so skromno. Radi sinove smrti ni bilo naslednika. Blizu je bila pritlična stanovanjska hiša Čarfovih, kjer je bila tudi občinska pisarna. Na koncu vrta te hiše je bila stanovanjska

hiša mlinarja. Rekli smo pri mlinarju. Za pogon mlinskih koles je bil potok tam zajezen. Bil je to srednje velik mlin. Mlinar se je predvsem ukvarjal z mlinarstvom. Kovačkot mlinar so imeli še nekaj malega živine in njiv le za domačo uporabo.

Nasproti kovača je bila manjša družinska hiša, katero je imela v najemu številna družina. Nasproti mlinarja že blizu mosta je bila večja stanovanjska hiša, last trgovca z mešanim blagom. Na dvorišni strani te pritlične podolgovate hiše je bilo stanovanje trgovčeve sorodnice. Njen mož je bil keramičar. Na tej levi strani ceste je bila še hiša mesarja. V mesariji je prodajala največkrat njegova žena. Klavnica je bila nižje ob potoku. V tem koncu vasi ni bilo drugih vaščanov. Drugi konec vasi se je začel preko mostu. Polagoma se je teren zviševal in prešel v drug klanec in obenem je bila vas na drugem koncu malo naprej od graščine zaključena. Prva hiša preko mostu na levi strani je bila Hrastarjeva. Lastnik jo je z prezidavo in popravki precej spremenil. Poleg malega kmetijstva se je bavil z krojaško obrtjo.

Sosedje so se pisali Kastelic, po domače pri Liščevih. Imeli so manjšo kmetijo. Naslednji sosed je bil nekaj premožen kmet Globelnik. Ta hiša je bila nekako najbolj vaška z oziroma na notranjo razporeditev prostorov. Skednji in hlevi so bili kasneje odkupljeni in predelani v stanovanjski del in mizarsko delavnico. Mizar se je pisal Kovač. Bližnji sosedje so stanovali v dvodružinski hiši kjer je imel čevljar Cesar delavnico in stanovanje občinska babica. Po rodu je bila Čehinja. Pisala se je Jelinek. Žene so še rojevale doma, kot tudi v porodnišnici. To je bila ženska bolnica v Novem mestu. Obe družini sta živeli skromno. Čevljar je imel precej dela. Izdeloval je nove čevlje in veliko popravljal, vendar je bila plačilna moč naročnikov manjša. In so obrtniki, trgovci in celo gostilničarji dajali na up. Rekli so na kredo. Otroci smo čevljarja radi opazovali pri delu. Sploh so tam radi posedali in razmišljali o dogodkih že starejši vaški fantje. Večje popravilo čevlja je bilo, če je bil ves podplat na novo in še večje, če je bil sprednji del čevlja na novo, foršiban.

Po vojni se je čevljar odselil in v vas ni prišel novi. Zadaž za to hišo na koncu vrta je bila družinska hiša spodnjih Kunčinčevih, dočim so bili zgornji Kunčičevi v sodobnejši novi družinski hiši že blizu železniške proge Bršljin–Straža. Oba brata sta bila železničarja. Spodnji je imel še malo kmetijo in velik sadovnjak. Dohod do spodnjih Kunčinčevih je bil iz glavne ceste po travniški poti. Bližje cesti kot hiši se je bohotila velika, izredno lepo oblikovana lipa. Ne vem, če je sedanji gospodar vedel, kdaj in kateri prednik jo je vsadil. Imela je prav gotovo veliko let in je skrivnostno molčala, kakšnim dogodkom je bila priča pod lipo in v vasi. Enkrat je v lipo udarila strela in so morali odžagati osušene veje.

Pod lipo ni bilo klopce, pač pa bližje hiši pod jablano. Tudi miza je bila. Jablana je rodila prva jabolka, kresničke. V kolikor se ni sadežev pojedlo, so jih sprešali v dober mošt. Bližnji sosedje so bili deležni obojega. Zadaž za hišo, kjer je stanoval čevljar in babica in mimo obeh železničarjev je peljala vozna pot k reki Krki. Desno in levo so bile njive. Na desni strani sta bili še dve družinski hiši. Obe sta spadali pod Bršljin. V

začetku opisane poti je peljala naravnost še ena kolovozna pot v vas Cegelnico. Na začetku tega odcepa malo od glavne ceste je bila zidana kapelica posvečena Materi Božji. Levo od kapelice je bil dohod do gospodarskih poslopij, ki so pripadala gostilni Drenik – po domače se je reklo spodnji Čefidel. Tudi v to gostilno so radi zahajali meščani, posebej ob nedeljah popoldne. Po potrebi so najeli še kuharico in kakšno žensko. Sicer so stregli gostom gospodar, gospodinja in odrasli otroci. Gostilna je imela dve veliki gostilniški sobi in v boljši je bil gostom na voljo klavir. Imeli so tudi senčno dvorišče in prostor za balinanje. Ker je bilo dvorišče poleg hlevov zelo veliko, so se včasih zbrali tukaj kot na malem sejmu in preprodajali živino. Sicer so bili veliki sejmi na posebnem prostoru, na Loki v mestu, na določene dneve v letu. V tej gostilni so se ustavljale tudi ekipe za cepljenje otrok proti črnim kozam, kar smo otroci zelo radi gledali. Če se prav spomnim, so bile tudi volitve in je bilo na ta dan točenje alkoholnih pijač prepovedano. V tej gostilni so skoraj vsako leto priredili gasilsko veselico. V ta namen so izpraznili še velik skedenj za plesišče. Včasih je bil tudi srečolov. Veselica je bila tudi na pustno nedeljo ali torek. Manj je bilo ljudi na Silvestrovo. Gostilničar je imel tudi veliko kmetijo in vinograd. Imeli so redno po dva hlapca in po dve dekli. Za večja dela so še posebej najemali. Za posle so tudi posebej kuhali in so jedli pri svoji mizi. Naj še omenim, da je bila v pritličju hiše velika spalnica staršev. Otroci so spali v zgornjih prostorih. Spodaj je bila še velika kuhinja in shrambe.

Sosedje so se tudi pisali Drenik. Niso pa si bili v sorodu. Po domače se je tudi pri njih reklo »pri Čefidelnu pri ta zgurnih«, pri gostilničarju pa pri »ta spudnih«. Med obema hišama je cesta, ki pelje v faro Prečno. Na križišču je bilo leseno znamenje križa. Otroci smo radi zahajali k ta zgornjim Drenikovim, ker nas niso podili. Če je bilo lepo in toplo, smo se igrali zunaj. Ob slabem vremenu in pozimi pa v veliki hiši. Ta hiša, kot že omenjena Globelnikova, sta imeli notranjo razporeditev še po starem. Ob cesti za Prečno je bila na levi strani še ena hišica, last gostilničarja. Oddajali so jo v najem. Tam je stanovala družina Vrišer. Oče je bil v službi na železnici. Ob našem vrtu, nasproti kapelice, je vodila kolovozna pot v sosednje vasi Bučna vas in naprej na Trško goro. Še v naši vasi, nasproti gozdička, kjer so šotorili Cigani, je bila mala hišica, naprej pa večja nova, kjer je živela družina Zgaga. Ta družina se je po vojni preselila v Most na Soči. Naš sosed kamnosek se je ukvarjal z vsemi kamnoseškimi deli in sicer je delal vse ročno. Kamnoseštvo je prešlo od očeta na sina. Otroci smo radi opazovali to delo. Domačega priimka niso imeli. Bili so zelo spoštovani. Županstvo je bilo najdlje pri tej hiši. Otroci smo morali županu in ženi redno voščiti za njihov god in praznike. Imeli so še malo kmetijo za domače potrebe. Na dvorišni strani je bil hlev, skedenj in kozolec. Takratnih stanovalcev te družine ni več. Bili so gospodar, gospodinja, teta, trije sinovi in ena hčer ter »ta mlada«. Vsi so pomrli. Kje danes živijo vnuki, ne vem.

KONEC

Nekaj dobrih nasvetov naših babic...

Od naših babic in dedkov smo nasledili veliko koristnih nasvetov, ki so nam lahko v pomoč v vsakdanjem življenju. Sodobna industrija je nekatere potisnila v pozabo, mnogi pa so ostali nezamenljivi. Modrost naših babic, ki izvira iz izkušenj in ne sodobnih laboratorijev, je očitno brezčasna.

1. Kako odstraniti vosek s pohištva? Mesto, ki je zapackano z voskom, prekritje s kosom vpijajočega papirja (časopis). Nato čezenj nekajkrat potegnite z mlačnim likalnikom. Površino zatem obrišite s krpo, namočeno v terpentini, in na koncu še zdrgnite s krpo, pomočeno v sredstvo za poliranje pohištva.

2. Razpoke v pohištvi. Razpoke v pohištvi lahko zapolnite z rumenim čebeljim voskom, ki ga nato izravnate s površino z vročim nožem.

3. Vzdrževanje marmorja. Marmorne površine boste osvežili tako, da jih natrete z mešanico fine soli in limone. Svetla marmorna tla lahko vzdržujete tako, da jih zdrgnete z vinom in krpo, namočeno v jabolčni kis. Posušite lahko z volneno krpo.

4. Zabijanje žebnja brez razpok. Zid se ne bo poškodoval (razpokal), če boste pred zabijanjem žebnja na izbrano mesto nalepili kos samolepilnega traku.

5. Da se na steni ne bo poznal odtis slike. Na zadnjo stran slike, v kote okvirja, vtisnite buciko s plastično glavo, lahko pa podložite tudi trikotnik iz kartona. Tako boste okvir slike oddaljili od stene, zrak, ki bo lažje krožil, pa bo preprečil nabiranje prahu za sliko.

6. Pobiranje kosov razbitega stekla. Večje kose razbitega stekla brez težav poberemo, težje pa je z manjšimi, na katerih se lahko mimogrede porežemo. Poberete jih s kosom navlažene vate ali stare krpe. Vata bo z lahkoto »pobrala« tudi najdrobnejše koščke stekla.

7. Za bleščeče pipe. Zaradi nalaganja vodnega kamna nastajajo na površinah pip madeži, ki jih boste zlahka odstranili, če jih polijete s toplim kisom. Po desetih minutah jih izperite z vodo in zloščite z mehko krpo. Da bi se vaše pipe iz nerjavečega jekla vedno bleščale, jih natrite s korjico limone, izperite z vodo in obrišite s suho krpo.

8. Premikanje težkega pohištva. Namesto da izpraznite omaro in prosite za pomoč močnejše od vas, pod noge omare postavite kose filca. Tako boste z lahkoto premaknili tudi težje pohištvo, ne da bi pri tem poškodovali tla.

9. Rešite razsušen parket. Razpoke v parketu, ki nastanejo med

sušenjem in v katerih se nabirata prah in umazanija, zapolnite z mešanico lepila za les in ostružki hrastovega lesa. Razpoke je treba prej dobro očistiti, mešanica pa mora biti dovolj tekoča, da lahko zapolni tudi manjše razpoke. Ko se mešanica posuši, jo poravnajte s kovinsko žico ali primernim predmetom, parket pa nato namažite z lakom ali voskom za parket.

10. Večen sijaj lesenega pohištva. Za vedno sijoč videz lesenega pohištva v steklenico nalijte enako količino olja in vinskega kisa ter dobro premešajte. Enkrat mesečno pohištvo premažite s to mešanico in dobro zloščite z mehko krpo.

11. Kako se znebimo travnatega madeža? Morda ste vedeli ali pa tudi ne – lotite se jih s čistilnim bencinom. To velja za tkanine

iz svile. Travnih madežev ne spirajte z vodo, saj jih s tem vtrete še globlje v tkanino. Na travni madež naneseite špirit ali čisti alkohol in oblačilo operite z milnico.

12. Težko odstranljivi madeži, ki jih pušča sadje, pa se bodo poslovili, če jih najprej obdelate s toplo raztopino salmiaka (raztopina amoniaka v vodi, ostrega vonja, za čiščenje v gospodinjstvu, najdete ga v lekarni ali bolje založenih drogerijah). Nato pa tkanino čez noč namakajte v raztopini pinjence in limoninega soka. Naslednji dan tkanino sperite oz. operite v pralnem stroju.

13. Če je na oblačilih dojenčka ostal madež od korenja, nanj takoj nakapajte nekaj kapljic olja za dojenčke in oblačilo operite kot ponavadi. Če pa se je prilepil kak žvečilni gumi na tkanino, je najbolje, da vse skupaj postavite za dobro uro v skrinjo in žvečilni bo odstopil... No, ne vem pa kako ukrepati, če pride žvečilni gumi v lase? Verjetno je nekoliko težje postaviti glavo za 1 uro v skrinjo? Če komu uspe, naj javi... Šalo na stran!

14. Še en nasvet v zvezi z madeži – kako odstranimo madeže kemičnega svinčnika? S segretim sokom limone ali mešanico iz 1 žlice kisa ter 1 žlice špirta. Zmešamo raztopino, vanjo namočimo krpo in drgnemo madež. Nato speremo s čisto vodo.

15. Če je juha ali enolončnica preslana, samo dodajte narezan surov krompir. Ko je krompir skuhan, ga odstranite. Krompir je absorbiral odvečno sol. Če je juha ali enolončnica presladka,

samo dodajte sol. Če je glavna jed presladka, dodajte žličko jabolčnega kisa.

16. Ste pozabili **ali je jajce surovo ali trdo kuhano**? Zavrtite ga. Če se vrtil neenakomerno je surovo; če pa se hitro in enakomerno vrtil okoli svoje osi, je trdo kuhano.

17. **Sveže jajce** se v vodi potopi, gnilo pa na vodi plava.

18. **Najlažje stepete beljak** pri sobni temperaturi. Jajce vzemite iz hladilnika pol ure pred uporabo. Če želite, da bo vaša omleta rahla, med žvrkljanjem dodajte malo vode.

19. **Ko kuhate jajca** v vodi, dodajte malo kisa. Kis jajce zalepi, da ne počí.

20. **Če ne želite «jokati»** pri sekljanju čebule, jo morate olupiti pod hladno vodo ali pa jo pred sekljanjem zamrznite.

21. **Če je solata že ovenela**, dodajte limonin sok v skodelo hladne vode, v njo namočite solato in skodelo postavite v hladilnik za eno uro.

22. **Ko kuhate korenje, grah, peso ali koruzo**, dodajte malo sladkorja, da zelenjava ohrani okus. Če hočete, da kuhana koruza obdrži rumeno barvo, v lonec dodajte žličko limoninega soka eno minuto preden lonec odstavite s štedilnika. Nikoli ne solite vode v kateri boste kuhali koruzo. S tem bi koruza postala še bolj trda.

23. **Zeleno in solato hranite** v papirnatih vrečkah in ne v plastiki. Ne dotikajte se zunanjih listov zelenjave pred pripravo.

24. Sončna svetloba ne pospeši **zorenja paradižnikov**, temveč ima tak učinek toplota. Paradižnike shranite s peclji navzdol in

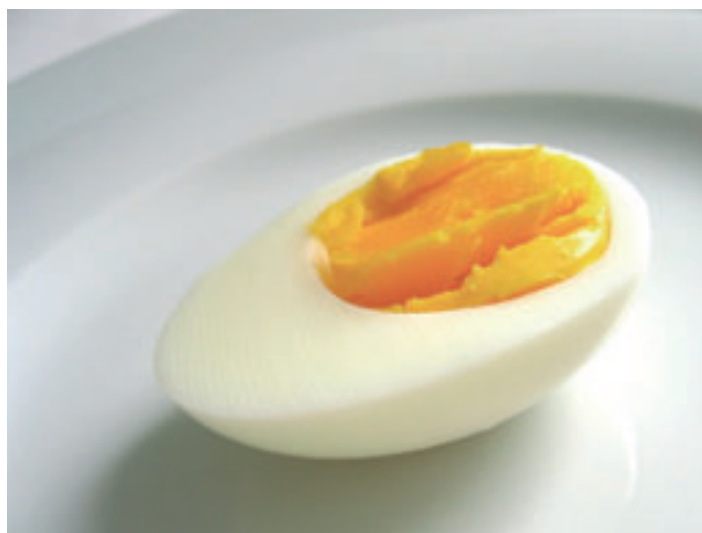
ostali bodo sveži dlje časa.

25. **Pečena štruca iz mletega mesa** se ne bo sprijela z dnom, če položite rezino slanine na dno posode.

26. Če želite **zmehčati kot kamen trd rjav sladkor**, samo dodajte rezino svežega kruha in dobro zaprite embalažo. V nekaj urah bo sladkor sipek.

27. **Nezrelo sadje zavijte** v naluknjane plastične vrečke. Odprtine omogočajo kroženje zraka medtem, ko vrečka zadrži etilenski plin, ki ga sadeži oddajajo pri zorenju.

28. **Maščobo lahko odstranite iz juh** in enolončnic tako, da dodate ledene kocke. Maščoba se bo z njimi sprijela. Ledene kocke odstranite še preden se stopijo. Lahko pa tudi zavijete ledene kocke v gazo ali papirnat prtček in z njimi posnamete maščobo

s površine. Maščoba se tudi veže na liste zelene solate.

29. Ko oblikujete **hamburgerje ali polpete**, na sredini naredite luknjo. Hamburgerji ali polpete se bodo hitreje spekli in luknja bo izginila, ko bodo pečeni.

30. Če želite, **da bo riž rahel in bolj bel**, dodajte eno žličko limoninega soka na liter vode. Če hočete, da bo riž še bolj okusen in bolj hranljiv, ga skuhajte v vodi, v kateri se je kuhala zelenjava.

31. **Če je enolončnica rahlo prižgana**, lahko neprijeten okus preženete z mlekom.

32. **Zamrznjene ribe** najlažje odtalite v mleku. Mleko nase veže okus po zmrznjenju in povrne ribi svež okus.

Povzetek iz javnih občil pripravila:

Cirila S. Zajc

Zgodba o ozdravitvi raka

Jaz se spominjam iz otroških let, da so ljudje velikokrat pili vino s sodo bikarbono, ker jim je tako dobro delo.

Iz svoje prakse pa lahko rečem, da že 25 let priporočam: če si izčrpan, utrujen, se slabo počutiš, si brez energije ali ko začutiš, da se nekaj kuha v telesu (prehlad, gripa....), čim prej si naredi kopel iz soli (zelo dobra je himalajska sol - večjo količino) in kar nekaj sode bikarbone in se namakaj 15-20 minut in ne premišluj (bodi samo opazovalec vseh misli, ki se podijo po tvoji glavi...). To potegne iz tebe negativno energijo in pomaga pospešiti proces obnove in zdravljenja.

Včasih so najenostavnejše rešitve v RESNICI tudi najučinkovitejše in najcenejše, če si le dovoliš poizkusiti, brez predsodkov in brez vnaprej določenih misli: bo ali ne bo pomagalo. Si samo opazovalec.

»Pred več kot letom in pol je imel 65-letni Vernon Johnston iz Floride raka prostate, metastaze pa so se razširile tudi že na kosti. Zdravniki so po številnih preiskavah oznanili, da gre za agresivno obliko raka, v njegovem zadnjem izvidu februarja 2008 pa je tudi pisalo, da je rak prešel že v IV. fazo (podatek, da V. faza ne obstaja, pove vse ...). Sin mu je omenil, da naj bi raka pomagalo zdraviti bazično okolje v telesu. Vernon je bil nekaj dni preveč v šoku, da bi se tega spomnil. Potem je sedel za računalnik in začel raziskovati. Odločil se je poskusiti s cezijevim kloridom. Ta je močno bazičen (zmanjšuje kislost v telesu) in po pripovedih številnih ozdravljenih, napada raka "od znotraj".

Naročil je torej cezijev klorid. A usoda je hotela, da so njegovo naročilo izgubili (tako je Vernon svoj cezijev klorid prejel šele, ko je bil že zdrav in raka ni bilo več ...) Mislim, da si lahko vsi predstavljamo, kako se počutiš, če imaš zadnjo fazo raka in ti metastaze že razjedajo kosti ... zdravniki ti povedo, da ozdravitev ni mogoča, snov, ki si se je oklenil kot zadnje rešilne bilke na planetu, pa ne prispe. Ne veš, ali ti je preostalo še nekaj tednov, ali morda celo zgolj še nekaj dni ... Verjetno bi bil vsak od nas pripravljen narediti karkoli.

Zatekel se je nazaj na splet in našel knjigo dr. Marca Sircusa, Rich Man's, Poor Man's Cancer Treatment (Bogataševo in reveževo zdravilo za rak) in se odločil poskusiti s sodo bikarbono (imenovano tudi

natrijev bikarbonat). Kupiti jo je mogoče v vsakem supermarketu. Soda bikarbona je prav tako močno bazična, le da je veliko cenejša od cezijevega klorida (tudi sam sem si pomagal s sodo bikarbono, ko sem si ozdravil diabetes - še eno od bolezni sodobnih dni, za katero uradna medicina trdi, da ni ozdravljiva).

Seveda najdemo številne nejeverne Tomaže in ljudi, ki zdravilne lastnosti poviševanja pH-ja v telesu (pH vrednost

nad 7 pomeni, da je okolje bazično) dajejo v nič, trdeč da je vse to larifari in da pocieni prašek, ki sodi v shrambo, ne more biti zdravilo za rak - ali za karkoli drugega, če smo že ravno pri tem. Spet drugi menijo, da moramo bazičnost poviševati le z dragimi preparati (kakršni se dobijo tudi pri nas). Potem so tudi še takšni, ki v sodo bikarbono verjamejo, vendar trdijo, da s peroralnim jemanjem ozdravitve ni mogoče doseči, saj jo je treba dajati bolniku intravensko.

Vernon te zadnje možnosti ni imel - zelo težko boste našli zdravnika, ki bo pripravljen izvesti kaj takšnega. Zato je jemal sodo dvakrat na dan s kozarcem vode in črno melaso. Več o njegovem protokolu zdravljenja lahko preberete na njegovi spletni strani My Dance with Cancer: <http://www.phkillscancer.com> Soda bikarbona v kozarcu vode je bila njegovo edino upanje, pa čeprav je na spletu pisalo, da na kostnega raka žal ne deluje.

Kupil si je tudi lističe za testiranje pH-ja v urinu. Uspelo mu je pH urina za pet dni zapored spraviti na vrednost 8,5 (kar je za

urin izjemno visoka vrednost). Ko so 12 dni pozneje pri onkologu ponovili test, metastaz v kosteh ni bilo več, vrednost njegovega PSA testa (PSA je kratica za prostate specific antigen, ta antigen pa je marker, s pomočjo katerega ugotavljajo raka prostate) pa se je s 23,3 znižala na 0,1.

Na spletu je namreč prebral, da rakave celice pri pH vrednosti 7,5 prenehajo rasti in preidejo v t.i. speče stanje, pH vrednost 8,5 pa jih ubije. Podatek je dobil, kot se to pogosto zgodi, od neznanega moškega na internetu, ki si je rak prostate na enak način pozdravil tudi sam in je svojo izkušnjo želel prenesti še drugim (le da je on uporabil za zviševanje pH-ja cezijev klorid). Ta moški mu je tudi povedal, da rakave celice ljubijo sladkor, zato je vedno priporočljivo jemati sredstvo za zviševanje pH vrednosti z nečim sladkim, ker tako "zdravilo" najhitreje spravimo v celice. Neznanec je pri sebi uporabil med, Vernon pa medu ni imel pri roki in je zato uporabil črno melaso.

Njegovo zdravljenje je trajalo vsega 11 dni.

Poleg sode bikarbone je Vernon izvajal tudi samozdravljenje z globokim dihanjem, ki vsa tkiva prepoji s kisikom, jemal pa je tudi naslednja prehranska dopolnila (navedene so dnevne količine): kalcij 3000 mg, vitamin D3 10,000 IU, alfa lipojska kislina 100 mg, CoQ10 200 mg, pegasti badelj 1000 mg, ehinacea 500 mg, kalij 200 mg.

Grem staviti, da se mu njegov onkolog niti z besedico ni upal omeniti, da prehranska dopolnila "ne delujejo". (Rada bi tudi videla tistega, ki bi takšne dnevne količine znal doseči s hrano ...)

Zdravljenje raka stane 0,50 EURO, kolikor je treba v Eurospinu odšteti za polkilogramski zavitek sode bikarbone. Vse tisto mučenje - obsevanje, zastrupljanje telesa s kemoterapijo, slabosti, izpad las in drugi grozljivi stranski učinki niso potrebni. Oziroma so potrebni samo, če vprašate svojega, saj veste koga ... Soda bikarbona deluje seveda tudi preventivno in jo lahko zaužijemo z vodo - n.pr. pol žličke z velikim kozarcem vode vsak dan ali pa vsaj ob tistih dnevih, ko smo jedli stvari, ki v telesu povečujejo kislost.

Po internetnem sporočilu povzela:

Cirila S. Zajc

Vreme vinotoka je aprilu za poroka.

BRŠLJINSKE novice je glasilo KS Bršljin. Uredniški odbor: Milan Vrščaj (odgovorni urednik), Cirila Zajc, Jožica Šepetavc. Besedila niso lektorirana. Pridržujemo si pravico do okrajšave člankov. Izhaja po potrebi v nakladi 1100 izvodov in se razdeli vsem gospodinjstvom in podjetjem v KS Bršljin brezplačno. Grafična realizacija Tomograf Novo mesto.